

DECIZIE Nr. 452 din 16 septembrie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (2) lit. b) și art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, ale art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) raportat la dispozițiile art. 296²² alin. (2) și ale art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, precum și ale art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 820 din 11 noiembrie 2014

Augustin Zegrean - președinte
Valer Dorneanu - judecător
Toni Greblă - judecător
Petre Lăzăroiu - judecător
Mircea Ștefan Minea - judecător
Daniel Marius Morar - judecător
Mona-Maria Pivniceru - judecător
Puskas Valentin Zoltan - judecător
Tudorel Toader - judecător
Ionița Cochințu - magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (2) lit. b) și art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, ale art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) raportat la dispozițiile art. 296²² alin. (2) și ale art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, precum și ale art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Pavel Știrbu în Dosarul nr. 4.147/112/2013 al Tribunalului Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 191D/2014.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie. Astfel, prin Decizia nr. 124 din 16 februarie 2012, s-a reținut că sistemul asigurărilor sociale de sănătate își poate realiza obiectivul principal datorită solidarității celor care contribuie, acesta fiind o expresie a prevederilor constituționale care reglementează ocrotirea sănătății și a celor care consacră obligația statului de a asigura protecția socială a cetățenilor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 30 ianuarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 4.147/112/2013, Tribunalul Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (2) lit. b) și art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, ale art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) raportat la dispozițiile art. 296²² alin. (2) și ale art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, precum și ale art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Pavel Știrbu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate la deciziile de impunere emise de

Casa de Asigurări de Sănătate a județului Bistrița-Năsăud, care cuprind sume ce reprezintă contribuția de asigurări sociale de sănătate.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că nu este constituțional ca pentru același serviciu public prestat cetățenilor, respectiv pachetul de asigurări sociale de sănătate, să fie încasate sau percepute tarife sau indemnizații diferite raportat la veniturile realizate lunar/anual de fiecare cetățean, întrucât se creează situații discriminatorii. Astfel, această discriminare conduce la un abuz de drept și determină o încălcare a dreptului de proprietate privată. De asemenea, arată că, în ceea ce privește contribuția la sistemul asigurărilor de sănătate publică, aceasta nu este un impozit. Drept urmare, o atare contribuție nu poate să stabilească în sarcina cetățenilor indemnizații diferite pentru aceleași servicii oferite, situație în care nu se asigură o așezare justă a sarcinilor fiscale.

6. Referitor la prevederile care instituie penalitățile de întârziere, susține că acestea garantează și protejează inechitabil și discriminatoriu proprietatea publică, respectiv creanțele fiscale, în detrimentul proprietății particulare.

7. Tribunalul Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal opinează în sensul că dispozițiile criticate sunt neconstituționale în măsura în care stabilesc calcularea contribuției de asigurări sociale de sănătate prin aplicarea unui procent asupra veniturilor realizate, indiferent de cuantumul acestora, ajungându-se în fapt la plata unei contribuții diferite (deoarece însăși baza de calcul este diferită), în timp ce pachetul de servicii medicale este același pentru toți contribuabilii, astfel că aceste dispoziții contravin dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) și art. 56.

8. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 257 alin. (2) lit. b) și art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, ale art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) raportat la dispozițiile art. 296²² alin. (2) și ale art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, precum și ale art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 31 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare.

12. Dispozițiile criticate au următorul cuprins:

- art. 257 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 95/2006: "(2) Contribuția lunară a persoanei asigurate se stabilește sub forma unei cote de 6,5%, care se aplică asupra: [...]

b) veniturilor impozabile realizate de persoane care desfășoară activități independente care se supun impozitului pe venit; dacă acest venit este singurul asupra căruia se calculează contribuția, aceasta nu poate fi mai mică decât cea calculată la un salariu de bază minim brut pe țară, lunar;"

Din examinarea evoluției legislative, Curtea observă că prevederile art. 257 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 au fost modificate prin art. 48 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 20 septembrie 2013, iar potrivit art. 51 din aceeași ordonanță de urgență, aceste prevederi au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2014.

Astfel, potrivit art. 48, "Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 257, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

<<(2) Veniturile asupra cărora se stabilește contribuția de asigurări sociale de sănătate sunt prevăzute în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.>>"

- art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006: "(7) Persoanele care au obligația de a se asigura și nu pot dovedi plata contribuției sunt obligate, pentru a obține calitatea de asigurat: [...]

b) să achite pe întreaga perioadă a termenelor de prescripție privind obligațiile fiscale contribuția legală lunară calculată asupra veniturilor impozabile realizate, precum și obligațiile fiscale accesorii de plată prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă au realizat venituri impozabile pe toată această perioadă;

- Art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) din Codul fiscal: [Calculul, reținerea și virarea contribuțiilor sociale] "(3) Cotele de contribuții sociale obligatorii sunt următoarele: [...]

b) pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate:

b¹) 5,5% pentru contribuția individuală;"

- Art. 296²² alin. (2) din Codul fiscal: [Baza de calcul] "(2) Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele prevăzute la art. 296²¹ alin. (1) lit. a) - e) este diferența dintre totalul veniturilor încasate și cheltuielile efectuate în scopul realizării acestor venituri, exclusiv cheltuielile reprezentând contribuții sociale, sau valoarea anuală a normei de venit, după caz, raportată la cele 12 luni ale anului, și nu poate fi mai mică decât un salariu de bază minim brut pe țară, dacă acest venit este singurul asupra căruia se calculează contribuția;"

- Art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Codul fiscal: [Cotele de contribuție] "(1): Cotele de contribuție pentru contribuabilii prevăzuți la art. 296²¹ sunt cele prevăzute la art. 296¹⁸ alin. (3), respectiv: [...]

b) cota individuală, pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate.";

- Art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală: [Penalități de întârziere] "(1) Penalitățile de întârziere reprezintă sancțiunea pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată la scadență și se calculează pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv. Dispozițiile art. 120 alin. (2) - (6) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(2) Nivelul penalității de întârziere este de 0,02% pentru fiecare zi de întârziere.

(3) Penalitatea de întârziere nu înlătură obligația de plată a dobânzilor."

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 4 alin. (2) referitor la egalitatea între cetățeni, art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea în drepturi, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 56 alin. (2) privind așezarea justă a sarcinilor fiscale și art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

15. Aspectele învederate de autorul prezentei excepții au mai fost supuse controlului de constituționalitate, sens în care Curtea Constituțională s-a pronunțat, spre exemplu, prin Decizia nr. 838 din 24 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 11 august 2010, Decizia nr. 1.363 din 18 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 25 din 12 ianuarie 2012, Decizia nr. 650 din 19 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 10 august 2012, Decizia nr. 878 din 23 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 9 ianuarie 2013, Decizia nr. 519 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 27 ianuarie 2014 sau Decizia nr. 351 din 24 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 29 iulie 2014, prin care instanța de contencios constituțional a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate.

16. În ceea ce privește critica autorului prezentei excepții de neconstituționalitate referitoare la faptul că prevederile care instituie penalitățile de întârziere garantează și protejează inechitabil și

discriminatoriu proprietatea publică, respectiv creanțele fiscale, în detrimentul proprietății particulare, aceasta nu poate fi reținută, întrucât, potrivit prevederilor constituționale ale art. 44 alin. (1) din Constituție, "Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege".

17. În jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că toate persoanele care realizează venituri impozabile au obligația de a contribui la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate cu o cotă de 5,5% din veniturile impozabile obținute, beneficiind, în calitate de asigurați, de un pachet de servicii medicale de bază.

18. Astfel, Curtea a reținut că Legea nr. 95/2006 a instituit un sistem care să permită populației accesul la serviciile medicale, acces condiționat, însă, de plata unei contribuții către Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate. Totodată, Legea nr. 95/2006 prevede că întreaga societate trebuie să contribuie la efortul protejării sănătății populației, în temeiul principiului solidarității și al subsidiarității, consacrat de art. 208 alin. (3) lit. b) din această lege. În acest sens, prin Decizia nr. 934 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2007, Curtea a statuat că obligativitatea asigurării și a contribuției la sistemul asigurărilor sociale de sănătate trebuie analizată în legătură cu un alt principiu care stă la baza acestui sistem, și anume cel al solidarității. Astfel, datorită solidarității celor care contribuie, acest sistem își poate realiza obiectivul principal, respectiv cel de a asigura un minimum de asistență medicală pentru populație, inclusiv pentru acele categorii de persoane care se află în imposibilitatea de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate. Toate acestea reprezintă, de fapt, o expresie a prevederilor constituționale care reglementează ocrotirea sănătății și a celor care consacră obligația statului de a asigura protecția socială a cetățenilor (Decizia nr. 325 din 25 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 16 iulie 2013).

19. De asemenea, Curtea a constatat că este firesc ca valoarea contribuției să difere de la persoană la persoană, în raport cu cuantumul veniturilor realizate, dar această diferență este rezonabilă și justificată de situația obiectiv deosebită în care se află persoanele care realizează venituri mai mari față de cele ale căror venituri sunt mai reduse, precum și de principiul solidarității și subsidiarității în colectarea și utilizarea fondurilor (Decizia nr. 56 din 26 ianuarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 21 februarie 2006).

20. Curtea a reținut că principiul constituțional al așezării juste a sarcinilor fiscale pentru suportarea cheltuielilor publice impune, de asemenea, diferențierea contribuției persoanelor care realizează venituri mai mari, iar cota de contribuție, exprimată procentual, este unică, neavând nici caracter progresiv, diferența valorică a contribuției fiind determinată de nivelul diferit al venitului. Totodată, Legea nr. 95/2006 a condiționat accesul populației la serviciile medicale de plata unei contribuții către Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, însă contribuția prevăzută de lege la acest fond nu are natura unui impozit pe venit (Decizia nr. 9 din 16 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2014 și Decizia nr. 452 din 15 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 917 din 13 octombrie 2005).

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

22. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1 - 3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Pavel Știrbu în Dosarul nr. 4.147/112/2013 al Tribunalului Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal

și constată că dispozițiile art. 257 alin. (2) lit. b), art. 259 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, a dispozițiilor art. 296¹⁸ alin. (3) lit. b) pct. b¹) raportat la dispozițiile art. 296²² alin. (2) și ale art. 296²⁶ alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, precum și ale art. 120¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 septembrie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu